

PK-Suhdannebarometri

Helmi­kuu 2010

Elinkeinoelämän keskusliitto

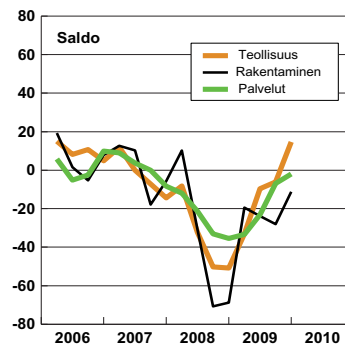

PK-Suhdannebarometri

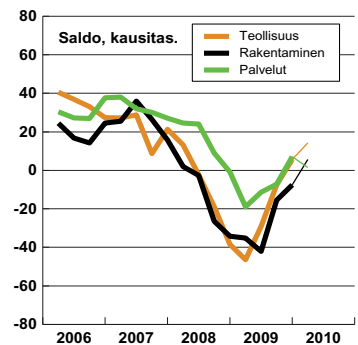
Helmikuu 2010

PK-yritysten suhdanteet

Suhdannenäkymät

Tuotanto ja tuotanto-odotus

- Suhdanteiden heikkeneminen päätymässä teollisuudessa ja palveluissa - rakentamisen suhdanneodotukset yhä pakkasella
- Tuotanto- ja myynti-odotukset ovat hienoisessa nousussa
- Kannattavuus on heikkoa ja henkilökunnan määrä vähenee
- Tämänhetkinen suhdannetilanne on yhä selvästi normaalia huonompi

Pienten ja keskisuurten yritysten suhdannetilanne on tällä hetkellä selvästi tavanomaista heikompi. EK:n tammikuussa 2010 tekemän tiedustelun mukaan tuotanto- ja myyntinäköymät ovat kirkastuneet syksyn lukemista, mutta kannattavuus on edelleen alamaissa.

Kysyntä on vaimeaa ja tuotantokapasiteettia on yleisesti vajaakäytössä. Henkilökunnan määrä alenee loppupalven aikana.

Suhdanteiden heikkeneminen päätymässä

Pk-teollisuusyritysten suhdanneodotukset ovat kääntyneet nousuun, ja suhdanteiden ennakoitaan paranevan hieman loppupalven ja kevään aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa +15. Saldoluku lasketaan vähentämällä paranemista odottavien vastaajien osuudesta heikkenemistä ennakoivien osuus.

Palveluyritysten suhdanteet pysyvät lähikuukausina lähes ennallaan, saldoluku -3. Pienten ja keskisuurten

rakennusyritysten suhdanteet heikkenevät yhä hieman, saldoluku -12.

Tuotanto ja myynti hienoiseen nousuun

Teollisuudessa ja palveluissa tuotanto- ja myyntikehitys oli viime vuoden lopulla aavistuksen verran odotuksia parempaa. Tuotanto- ja myyntilukemat olivat hienoisessa nousussa. Rakentamisessa sen sijaan tuotanto väheni edelleen vähän.

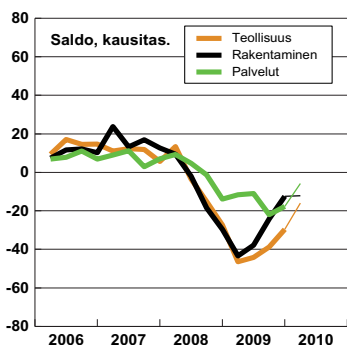
Loppupalven aikana teollisuuden tuotannon ennakoitaan lisääntyvän hieman. Rakennustuotannon ja palvelujen myynnin odotetaan myös kasvavan lähikuukausina aavistuksen verran.

Henkilöstö vähenee yhä

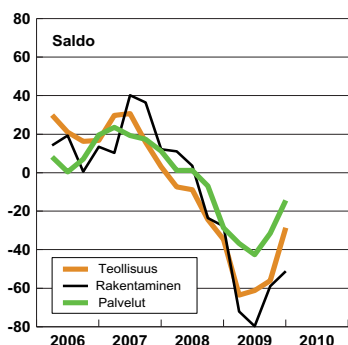
Henkilöstöä supistettiin yleisesti vuoden 2009 loka-joulukuussa. Laajinta vähenemistä oli teollisuudessa, mutta myös palvelujen ja rakentamisen työvoima oli laskusuunnassa.

Heikon taloustilanteen vuoksi työvoima vähenee myös loppupal-

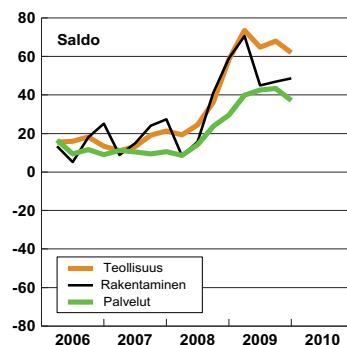
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Kannattavuus

Riittämätön kysyntä

ven aikana. Supistuminen jäänee kuitenkin hieman viime kuukausia loivemmaksi.

Kannattavuus laskussa

Kannattavuus huononi vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna kaikilla toimialoilla.

Pk-yritysten hintakehitys on ollut viime kuukausina heikkoa. Kustannusten nousu rasittaa rakentamista ja palveluita. Teollisuudessa kustan-

nukset ovat pysyneet keskimäärin likimain ennallaan.

Heikko kysyntä lähes ainoa tuotantokapeikko

Teollisuuden ja rakentamisen tilaukirjat ovat viime kuukausien loivasta noususta huolimatta yhä selvästi tavanomaista ohuimmat.

Tuotantokapasiteettia on tällä hetkellä yleisesti vajaakäytössä teollisuudessa ja rakentamisessa. Tammikuussa kapasiteettia oli jouten-

68 %:lla teollisuusyrityksistä ja 46 %:lla rakentajista.

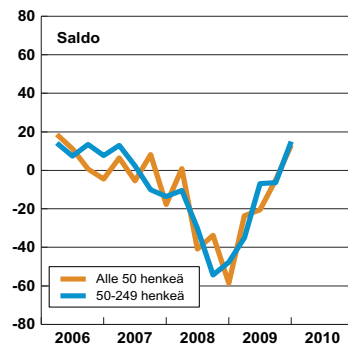
Heikko kysyntä on yleisin kapeikko-tekijä kaikilla toimialoilla. Ammattityövoimasta on tällä hetkellä vain hienoista puutetta palveluyrityksissä ja rakennusalalla. Muut kapeikot ovat harvinaisia.

PK-Suhdannebarometrin vastaajat ja henkilökuntaluokka

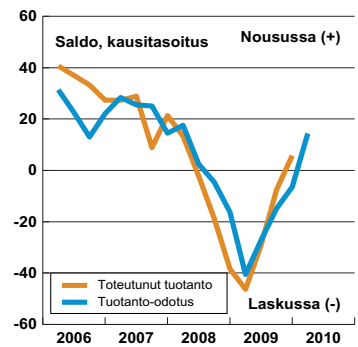
	Yhteensä	Alle 50	50-249
Teollisuus			
Vastaajia	308	91	217
Liikevaihto yhteensä, Milj EUR	7 305	428	6 877
Henkilöstö yhteensä	28 067	2 444	25 623
Rakentaminen			
Vastaajia	63	35	28
Liikevaihto yhteensä, Milj EUR	829	155	674
Henkilöstö yhteensä	3 724	820	2 904
Palvelut			
Vastaajia	495	321	174
Henkilöstö yhteensä	26 288	6 934	19 354

Teollisuus

Suhdannenäkymät

Tuotanto ja tuotanto-odotus

- Suhdanneodotukset ovat kääntyneet nousuun
- Tuotanto lisääntyi aavistuksen verran vuoden 2009 lopulla
- Tuotantokapasiteettia on paljon vapaana ja henkilökuntaa vähennetään
- Suhdanne-tilanne on edelleen poikkeuksellisen heikko

Pienten ja keskisuurten teollisuusyritysten suhdanne-tilanne pysyi heikkona vuoden 2009 lopussa ja vuoden 2010 alussa. Tilaus-tilanne on huono ja kapasiteettia on paljon vapaana. Tuotanto lisääntyi aavistuksen verran vuoden 2009 lopulla, ja tuotantomäärien odotetaan kasvavan lievästi myös lähikuukausina.

Suhdanneodotukset ovat kääntyneet nousuun

Suhdanne- näkymien saldoluku oli pk-teollisuusyrityksillä tammikuussa +15, kun lokakuussa tiedustelussa saldoluku oli -7. Saldoluku lasketaan vähentämällä suhdanteiden paranemista odottavien yritysten osuudesta niiden heikkenemistä odottavien osuus.

Tammikuussa 65 % pk-teollisuusyrityksistä uskoi suhdanteiden pysyvän loppupalven ja alkukevään ajan ennallaan. Paranemista odotti 25 % alasta ja 10 % yrityksistä uskoi suhdanteiden heikkenevän. Tämänhetkinen suhdanne-tilanne on pk-yrityksissä suuria yrityksiä heikompi. Suhdanne- näkymät sen sijaan

ovat pk-yrityksissä suuria yrityksiä valoisimmat.

Pienten ja keskisuurten teollisuusyritysten tuotanto lisääntyi kausitasoitettuna hieman viime vuoden lopulla, ja tuotannon arvioidaan kasvavan myös talven aikana. Viime kuukausien toteutunut kehitys on ollut vähän odotuksia parempaa.

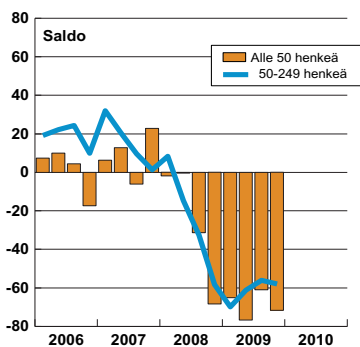
Tilauskirjat ovat ohuet

Pk-teollisuusyritysten uudet tilaukset ovat lisääntyneet viime kuukausina. Tilauskirjat ovat silti yhä selvästi normaalia ohuemmat, saldoluku tammikuussa -60. Tilauksia uskotaan saatavan lähikuukausina vain hieman lisää. Valmiiden tuotteiden varastot ovat vähän tavanomaista pienemmät.

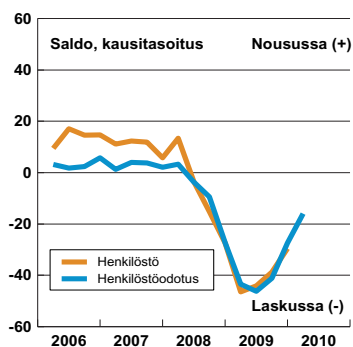
Kannattavuuskehitys vaihtelee suuresti yrityksittäin, mutta keskimäärin se on selvästi vuoden takaista heikompi. Kannattavuuden odotetaan pysyvän ennallaan loppupalven aikana.

Myyntihinnat laskivat hieman vuo-

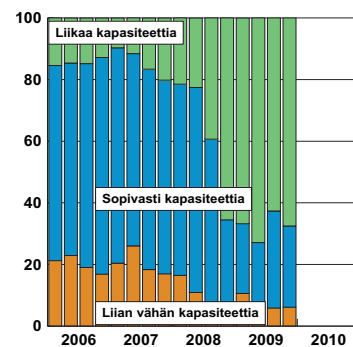
Tilaukanta

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

den lopulla, mutta lasku oli aiempaa loivempaa. Hintojen odotetaan pysyvän lähikuukausina ennallaan.

Henkilökunnan määrä on laskussa

Pk-teollisuusyritysten henkilöstö supistui loka-joulukuun aikana, ja työvoimaa vähennetään edelleen myös kuluvan vuoden alussa. Lasku on kuitenkin loiventumassa viime kesän lukemista.

Heikko kysyntä on yleisin tuotantokapeikko

Tuotantokapasiteetti on vaikean kysynnän myötä poikkeuksellisen heikosti hyödynnettyä. Tammikuussa 68 % teollisuuden pk-yrityksistä arvioi kapasiteettia olevan vajaakäytössä. Kapasiteettia oli sopivasti 26 %:lla alasta ja kuusi prosenttia kärsi kapasiteettipulasta.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti tammikuussa 64 % vastaajista. Heikko kysyntä on yleisin kapeikko 62 %

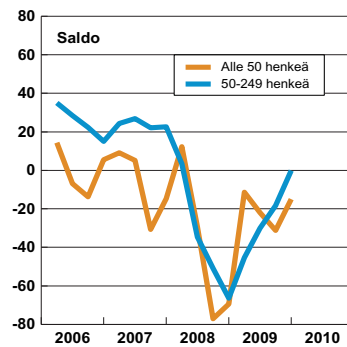
osuudellaan. Muut kapeikot ovat vähäisiä, ja esimerkiksi ammattityövoimasta oli pulaa vain yhdellä prosentilla vastaajista.

Suhdannotiedustelun päätuloksia, saldo

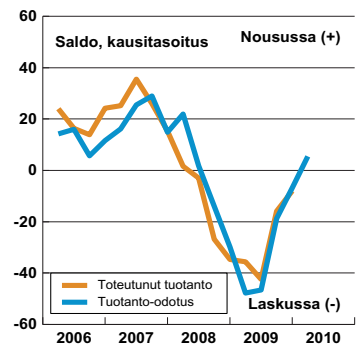
	2007				2008				2009			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	31	31	14	11	17	-1	-13	-49	-44	-28	0	-6
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	32	29	8	11	8	1	-25	-48	-22	-9	-14	6
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	20	10	-1	11	3	-16	-32	-48	-40	-40	-33
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	2	1	0	0	-12	-28	-47	-44	-42	-27	-21
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	39	57	51	50	46	47	51	62	79	66	72	64
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	19	26	24	17	14	14	12	1	0	1	1	1
puute kapasiteetista	13	21	12	14	12	8	4	1	1	0	2	0
riittämätön kysyntä	11	13	19	21	19	25	36	58	74	65	68	62
muu este	2	6	4	6	3	3	4	2	2	0	2	1
Suhdannotilanne tällä hetkellä	41	44	31	15	14	-10	-27	-67	-75	-81	-75	-71
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	12	1	-7	-15	-8	-32	-50	-50	-33	-10	-7	15

Rakentaminen

Suhdannenäkymät

Tuotanto ja tuotanto-odotus

- Tuotantomäärät vähenivät loka-joulukuussa - loppupalvelle ennakoidaan pientä nousua
- Suhdanneltilanne on edelleen vaikea ja kannattavuus huononee
- Myymättömiä huoneistoja on selvästi normaalia vähemmän
- Yleisen suhdanneltilanteen heikkeneminen jatkuu lähikuukausina

Pienten ja keskisuurten rakennusyritysten tuotanto on kääntymässä uudelleen nousuun. Kysyntätilanne on kuitenkin yhä heikko, ja henkilökuntaa vähennetään. Kannattavuus on laskussa.

Suhdannelasku on loiventunut
Suhdanneltilanne arvioitiin tammikuussa edelleen normaalia heikommaksi. Tilanne on kohentunut viime kuukausina vain lievästi.

Suhdanneodotukset ovat edelleen pakkasen puolella, mutta hieman aiempaa lievemmin. Keskisuuret rakennusyritykset uskovat suhdanteiden pysyvän lähikuukausina ennallaan, pienet odottavat yhä heikkenemistä.

Paranemista ja heikkenemistä odottavien osuuksien erotuksena laskettava saldoluku oli tammikuussa -12, kun saldoluku oli lokakuussa -28. Tammikuussa 66 % pk-rakennusyrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Paranemista odottaa 11 % alasta ja 23 % yrityksistä arvioi suhdanteiden heikkenevän.

Tuotannon alamäki on päättymässä

Pienten ja keskisuurten rakennusyritysten tuotannon lasku loiveni loka-joulukuun aikana.

Loppupalven aikana tuotannon ennakoidaan kasvavan kausivaihtelu huomioon ottaen aavistuksen verran.

Tilaukirjat ovat ohuet

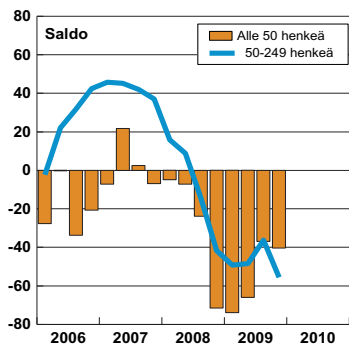
Pienten ja keskisuurten rakennusyritysten uudet tilaukset vähenivät hieman vuoden 2009 lopulla. Tilaukirjat ovat edelleen selvästi normaalia ohuempia, saldoluku -44. Tilauksien ennakoitaan pysyvän lähikuukausina likimain ennallaan.

Myymättömien huoneistojen määrä on pysynyt viime kuukausina ennallaan selvästi tavanomaista alhaisemalla tasolla. Huoneistokysymyksen saldoluku oli tammikuussa -43.

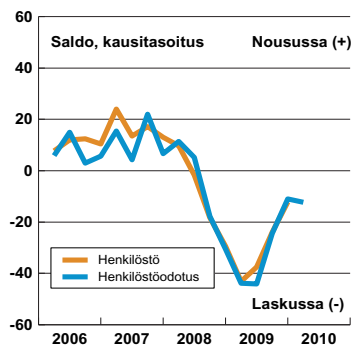
Henkilöstönäkymät ovat harmaat

Työvoimaa on supistettu jonkin verran loka-joulukuun aikana. Yli puolet vastaajista arvioi työvoiman

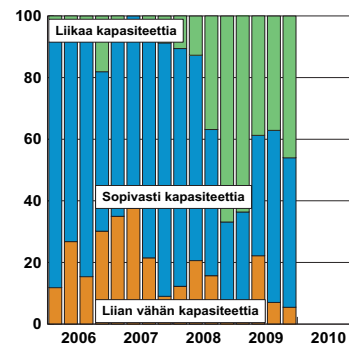
Tilaukanta

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

määrän olevan vuoden takaista pienemmän. Suurten yritysten henkilöstökehitys on ollut pk-yrityksiä synkempää. Henkilökunnan määrän odotetaan vähenevän edelleen talven aikana.

Kannattavuus on selvästi vuoden takaista huonompi. Myyntihinnat ovat laskeneet viime kuukausina, mutta kustannukset ovat pysyneet ennallaan. Kustannusten nousu rasittaa pk-yrityksiä hieman suuria yrityksiä enemmän. Kannattavuuden ennakoi-

daan pysyvän heikkona lähikuukausinakin.

Kysyntä on heikkoa

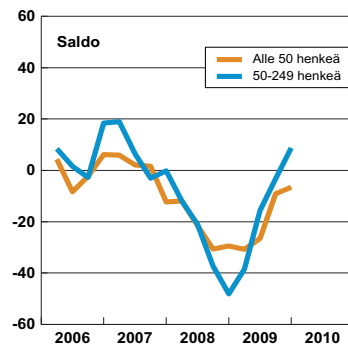
Tuotantokapeikkoja ilmoitti tammikuussa 63 % pk-rakennusyrityksistä. Kysyntä oli heikkoa 49 %:lla alan vastaajista. Ammattityövoimasta oli pulaa kuudella prosentilla vastaajista. Muita kapeikkoja oli kahdeksalla prosentilla alasta. Suurten yritysten kysyntätilanne on pk-yrityksiä vaikeampi.

Tuotantokapasiteettia on selvästi kysyntää enemmän, sillä tammikuussa 46 % vastaajista arvioi kapasiteettia olevan jouten. Kapasiteettia oli sopivasti 48 %:lla alasta, ja kuusi prosenttia kärsi kapasiteettipulasta.

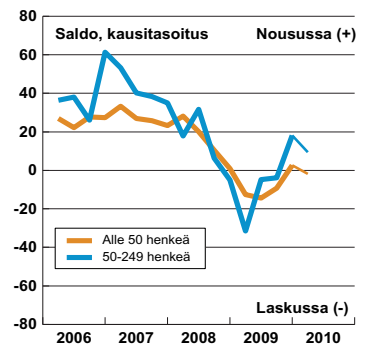
Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2007				2008				2009			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	49	33	6	-10	9	-19	-43	-46	-32	-9	-17
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	53	42	-4	0	26	0	-49	-69	-26	-3	-25	-17
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	44	17	-14	4	26	-18	-55	-50	-11	-24	-37
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	40	20	-19	1	39	-19	-55	-56	-11	-26	-33	-26
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	72	66	67	57	55	68	72	76	69	50	63
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	52	43	31	24	22	41	9	9	3	8	2	6
puute kapasiteetista	19	17	6	9	12	0	11	0	0	0	2	0
riittämätön kysyntä	9	15	24	27	8	16	41	59	71	45	47	49
muu este	7	2	12	5	16	0	9	9	15	15	3	8
Suhdantetilanne tällä hetkellä	41	56	21	26	28	16	-14	-52	-40	-46	-36	-32
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	13	10	-17	-6	10	-31	-71	-69	-19	-23	-28	-12

Suhdannenäkymät

Myynti ja myyntiodotus

- Myynti lievässä nousussa
- Kustannusten kohoaminen rasittaa kannattavuutta
- Henkilökunnan ennakoidaan vähenevän loppupalven aikana
- Suhdanteiden odotetaan pysyvän lähikuukausina lähes ennallaan

Pienten ja keskisuurten palveluyritysten suhdannetilanne on selvästi tavanomaista huonompi. Myyntimäärät ovat hienoisessa nousussa, mutta hintakehitys on vaatimatonta. Henkilökunnan määrä supistui vuoden 2009 lopulla, ja myös lähikuukausina työvoima on aavistuksen verran laskussa.

Suhdanteet pysyivät likimain ennallaan

Suhdannenäkymät kirkastuivat vuoden 2009 lopulla, mutta odotukset ovat vielä keskimäärin aavistuksen verran miinuksella. Keskisuuret ja suuret yritykset odottavat tilanteen paranevan vähän loppupalven ja alkukevään aikana. Pienet palveluyritykset ennakoivat suhdanteiden huononevan yhä hieman.

Pk-palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa -3. Viime lokakuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluku oli -6. Saldoluku saadaan vähentämällä nousua odotavien osuudesta laskua ennakoivien osuus.

Tammikuussa 63 % vastaajista odotti suhdanteiden pysyvän lähikuukausina ennallaan. Heikkenemistä ennakoivat viidesosa vastaajista ja 17 % alasta arvioi suhdanteiden paranevan.

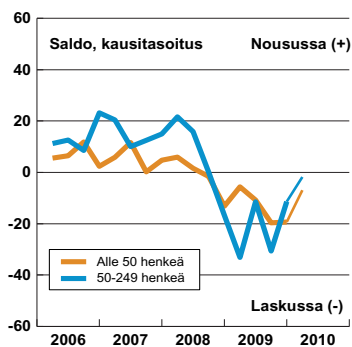
Myynti on kääntynyt hienoiseen nousuun

Pienten ja keskisuurten palveluyritysten myynnin lasku päättyi vuoden 2009 lopussa. Keskisuurten yritysten myynti jopa lisääntyi hieman, mutta pienten yritysten myyntimäärät pysyivät ennallaan. Toteutunut kehitys on ollut hieman odotuksia myönteisempää.

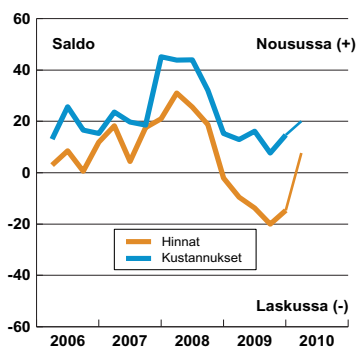
Keskisuuret yritykset ennakoivat myynnin lisääntyvän lähikuukausina, ja pienten yritysten myyntimäärät pysyivät keskimäärin ennallaan. Toisella vuosineljänneksellä myynnin kasvu voimistunee edelleen hieman.

Pk-yritysten henkilöstö on vähentynyt loka-joulukuun aikana. Henkilöstön ennakoidaan vähenevän

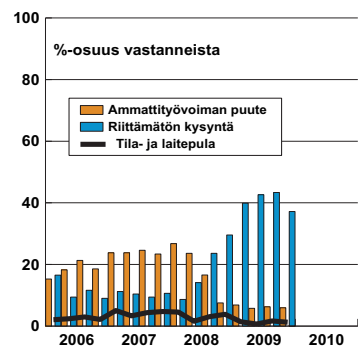
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Hinnat ja kustannukset

Myyntin kasvun esteet

aavistuksen verran myös kuluvan vuoden alkukuukausina. Pienten yritysten henkilöstöodotukset ovat keskisuuria vaisummat.

Kustannusten nousu rasittaa kannattavuutta

Kannattavuus oli loka-joulukuussa vuoden takaista huonompi. Myyntihinnat ovat laskeneet loppuvuoden aikana yleisesti, mutta kustannukset ovat jatkaneet nousuaan. Hintojen ennakoidaan nousevan hieman lähikuukausina, mutta myös kustannusten ennakoidaan kohoavan.

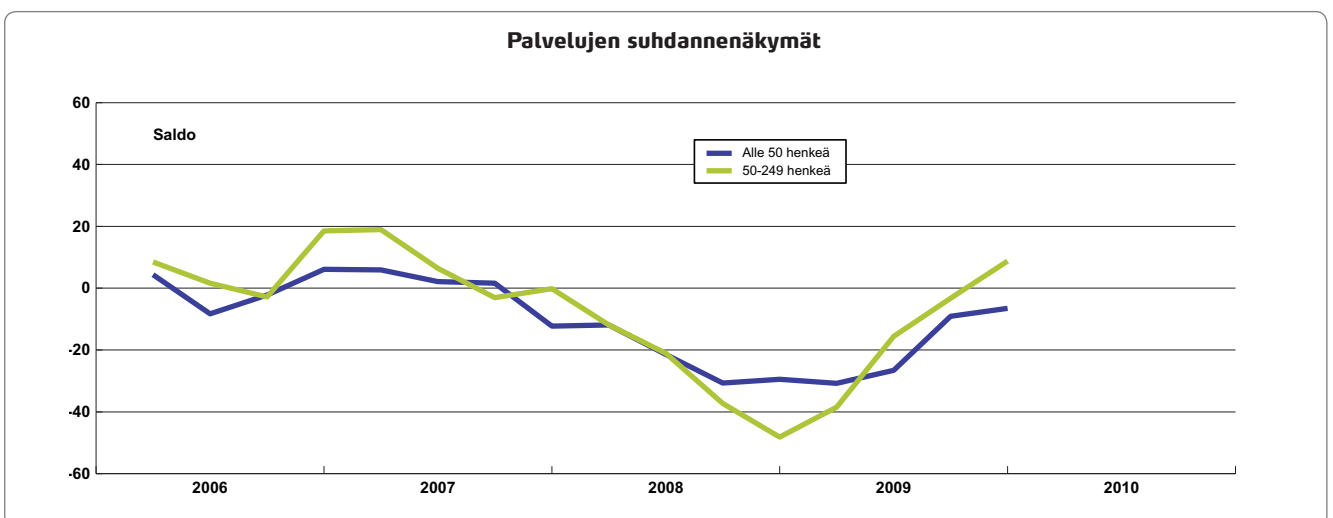
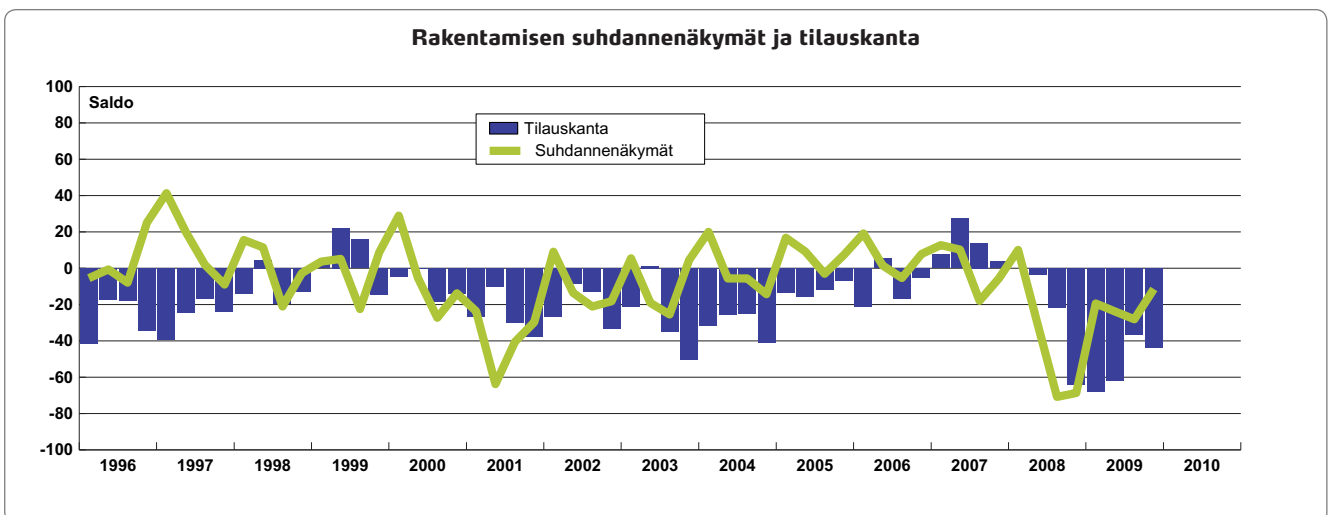
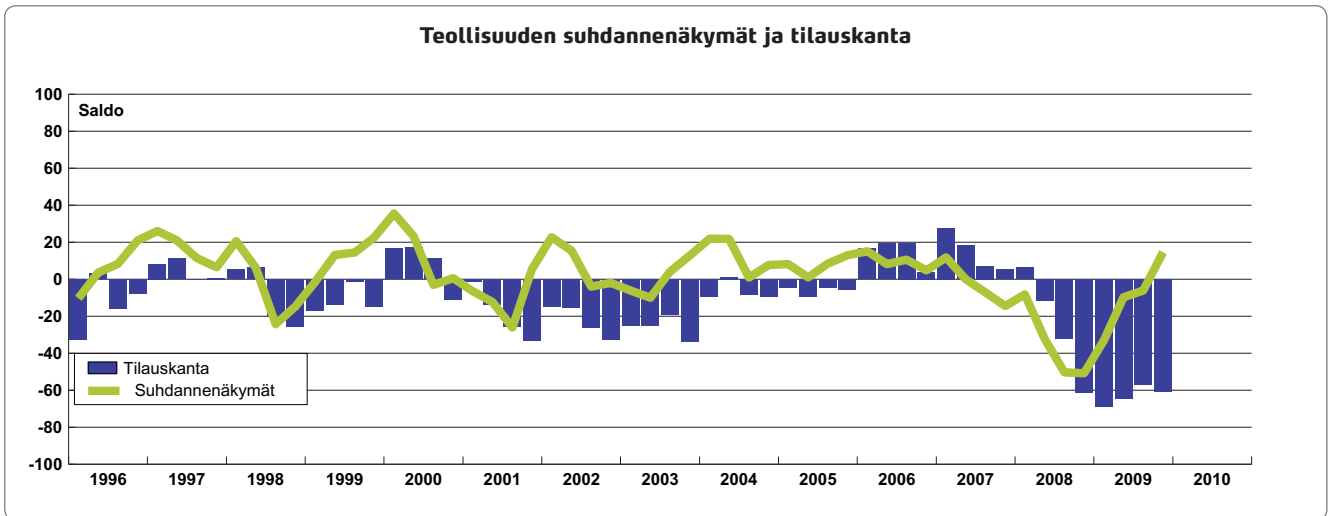
Heikko kysyntä on yleisin tuotantokapeikko

Tuotantokapeikkoja oli tammikuussa 45 %:lla palvelualueiden pk-yrityksistä. Kysynnän heikkous on aavistuksen verran hellittänyt, mutta edelleen 37 % arvio sen rajoittavan toimintaa. Ammattityövoimasta on pulaa kuudella prosentilla yrityksistä. Muut kapeikot ovat vähäisiä.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2007				2008				2009			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	33	30	28	24	24	8	-1	-19	-11	-7	8
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	36	22	31	19	24	11	7	-18	-17	-12	-9	2
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	11	3	7	10	5	-2	-14	-11	-11	-21	-18
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	-5	9	9	13	-5	-4	-15	-17	-22	-15	-6
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	41	40	41	40	41	40	41	42	49	52	53	45
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	24	24	25	23	27	24	17	8	7	6	6	6
puute kapasiteetista	5	3	4	5	5	2	3	4	1	1	2	1
riittämätön kysyntä	11	10	9	11	9	14	24	30	40	43	43	37
muu este	4	4	4	5	3	3	2	4	3	1	2	4
Suhdannetilanne tällä hetkellä	25	20	18	16	11	4	-6	-22	-35	-38	-36	-29
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	8	3	-1	-9	-12	-22	-33	-35	-34	-23	-6	-3

Pitkiä aikasarjoja

Suhdannetiedustelumenetelmä

EK:n PK-Suhdannebarometri

EK:n PK-Suhdannebarometri Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n suhdannetiedustelut antavat tietoa koko yksityisen sektorin suhdannetilanteesta ja -odotuksista. EK:n tiedusteluissa yhdistyvät TT:n ja Palvelutyönantajien aikaisemmat suhdannetiedustelut ja -julkaisut.

Teollisuuden suhdannetiedusteluja on tehty Suomessa neljännessuositin vuodesta 1966 alkaen sekä kuukausittain vuodesta 1993. Palvelualoilla on tehty suhdannetiedusteluja vuosittain 1980-luvulta ja puolivuositin 1990-luvun lopulta.

Tässä PK-Suhdannebarometrissa on esitetty EK:n uusimman suhdannetiedustelun tulokset koko yksityisen sektorin pienistä ja keskisuurista yrityksistä. PK-Suhdannebarometreja julkaistaan neljä kertaa vuodessa.

Pieniksi yrityksiksi lasketaan kansainvälisen määritelmän mukaan alle 50 henkeä työllistävät yritykset ja keskisuuriksi 50–249 henkeä työllistävät yritykset.

Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualueiden historia-tiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualueiden aikasarjatiedoista on PT:n suhdannetiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualueiden aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EU:n komissiolla on yhteinen suhdannetiedustelujärjestelmä, johon osallistuvat tutkimuslaitokset tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa. EK:n suhdannetiedustelut ovat osa EU:n komission suhdannekyselyjä. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Suhdannetiedustelumenetelmä

Suhdannetiedustelumenetelmä Suhdannetiedusteluilla selvitetään yritysjohdon näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännepeiteitä, mutta ne kuvaavat myös yleisemmin yritysten suhdannekehitystä ja antavat tietoja ongelma-alueista.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyselyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Osassa kysymyksiä vastaajia pyydetään esittämään vastaava arvio lähitulevaisuuden kehityksestä. Jotakin muuttujia, kuten tilaus-kantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen

keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. saldolukuina. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 prosenttia pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30–20 eli +10.

Teema:

Rahoitus- ja maksuvaikeudet eivät enää ole syventyneet - sopeuttamistoimet yleisiä

EK on seurannut jäsenkyselytutkimuksillaan rahoitus- ja taluskriisin vaikutuksia PK-yritysten toimintaan vuoden 2008 syksystä lähtien. Kyselyissä tarkastellaan PK-yritysten rahoituksen saatavuutta, maksukykyä, tuotteiden ja palveluiden kysyntää sekä työllisyyttä.

Tammikuussa 2010 toteutettiin tuorein, seitsemäs EK:n selvitys, johon vastasi noin 400 PK-yritystä. Vastausten perusteella rahoitus- ja maksuvaikeudet ovat hieman helpottaneet viimeisten kuukausien aikana. Selvityksen mukaan maksuvaikeudet koskettavat kuitenkin edelleen lähes viidennestä PK-yrityksistä. Maksuvaikeuksia esiintyy lisäksi kaikilla toimialoilla ja yrityskokoluokissa, mutta ovat yleisimpiä pienimmissä palvelualan yrityksissä. Esimerkiksi alle 5 henkilöä työllistävistä mikroyrityksistä noin 31 prosenttia oli kohdannut maksuvaikeuksia viime kuukausina.

Tulosten perusteella rahoituksen kysyntä on jonkin verran pienempää kuin syksyllä ja rahoitusongelmat ovat jonkin verran vähentyneet. Vuodenvaihteessa noin 7 prosenttia EK:n kyselyyn vastanneista PK-yrityksistä oli kohdannut merkittäviä vaikeuksia lyhytaikaisen rahoituksen saamisessa (syyskuussa 11 %). Tuloksia tulkittaessa on huomattava, että rahoitusvaikeudetkin ovat edelleen yleisempiä kuin ”normaalitilanteessa”, jolloin EK:n arvioiden mukaan vain 2 - 3 prosenttia yrityksistä kohtaa vastaavanlaisia ongelmia.

Yleisesti ottaen rahoituksen puolella näyttäisi siltä, että kiristyneet lainaehdot ja valtion panostukset julkiseen rahoitukseen ovat viime aikoina vähentäneet perinteisen pankkirahoituksen kysyntää ja saaneet monet PK-yritykset kääntymään julkisten rahoitusentarjoajien puoleen.

Vaikka pieniä merkkejä paremmasta onkin näköpiirissä, ei vielä voida huokaista helpotuksesta. Taantumana vaikutukset näkyvät yhä selvemmin esimerkiksi työllisyyslukuissa, sillä lähes kolmannes PK-yrityksistä oli joutunut lomauttamaan henkilöstöään loppuvuoden 2009 aikana. Tulokset osoittavatkin, että monissa PK-yrityksissä kriisi on edelleen akuutti ja niissä sopeuttamistoimiin saatetaan joutua myös lähikuukausina.

Maaillantalous on edelleen melkoisessa taantumassa. Suomi tulee talouden rakenteidensa johdosta olemaan tulevassa nousukehityksessään todennäköisesti hieman jälkijunassa. Teollisuustuotanto on piristynyt monessa maassa, mutta se saattaa osin johtua hallitusten elvytyspaketeista. Selkeää käännettä parempaan ei ole vielä nähty.

Julkisen sektorin rooli markkinapuutteiden korjaajana korostuu heikossa taloustilanteessa. Siksi Suomessa panostukset erityisrahoitustoimintaan on säilytettävä sellaisella tasolla, että mm. Finnvera ja Suomen Teollisuussijoitus kykenevät täyttämään roolinsa rahoitusmark-

kinoiden täydentäjänä ja olemaan rahoituslaitosten kanssa jakamassa riskiä muun muassa kasvun ja rakennemuutosjärjestelyjen tilanteissa. Finnveralle pitää luoda riittävä kyky kestää luottotappioita ja yhtiöiden pääomitus tulee säilyttää tasolla, joka mahdollistaa riskin ottamisen yritysrahoituksessa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki ▪ Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299 ▪ www.ek.fi

Raportti internetissä:

www.ek.fi

ISSN 1457-3296

Lisätietoja:

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi

PK-johtaja Antti Neimala
Puh. 09 4202 2604
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ulkoasu: Ulla Nurminen, EK